

Нас єднає мова. Українську мову знаю, нею спілкуюся

21 лютого – Міжнародний день рідної мови.

21 лютого світове співтовариство відзначає Міжнародний день рідної мови.

Для кожної людини її рідна мова була і залишається найдорожчою у світі, бо саме вона визначає пам'ять народу в історичному і цивілізаційному часі.

Сучасна Україна, як європейська держава з великим розмаїттям етнічних спільнот, надає можливість усім національним меншинам розвивати, збагачувати і зберігати свої рідні мови.

Держава гарантує вільний розвиток та захист мов представників різних національностей, сприяє вивченню мов міжнародного спілкування.

Водночас, мовою національної консолідації є державна українська мова, яка відображає самобутність багатомільйонного українського народу і є основою його духовності та історичної пам'яті.

«Найбільше і найдорожче добро в кожного народу – це його мова, ота жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє життя, і свої сподіванки, розум, досвід, почування.

Мова така ж жива істота, як народ, що її витворив, і коли він кине свою мову, то вже буде смерть задля його душі, смерть задля всього того, чим він відрізняється від других людей» (Панас Мирний).

Міжнародний день рідної мови відзначають у нашій державі з 2000 року. 17 листопада 1999 року Генеральна конференція ЮНЕСКО запровадила його з метою сприяння мовній і культурній різноманітності й багатомовності. Цей день – ще одна нагода для кожного громадянина усвідомити причетність до свого народу, до рідної мови. Це безцінний скарб, який треба берегти і примножувати. Життя мови залежить від народу, який несе її в своїй душі й культурі, у своїх звичаях, традиціях, піснях.

Дата для Дня рідної мови була вибрана на згадку про трагічні події в Бангладеші 21 лютого 1952 року, коли загинули студенти-протестанти, які стали на захист своєї рідної мови бенгалі, вимагаючи визнати її однією з

державних мов країни. Відтоді ця дата у Бангладеш стала днем полеглих за рідну мову, а весь світ відзначає День рідної мови.

Втрата мови – це втрата самобутності. Для захисту мов і задоволення мовних інтересів національних меншин Рада Європи розробила й ухвалила **Європейську хартію регіональних мов, або мов національних меншин, яку ратифіковано Верховною Радою України 15 травня 2003 року. Рідній мові в Україні присвячене ще одне свято – День української писемності та мови.**

**«Ми не є і не повинні стати народом суржикової мови чи мови мертводекоративної. Маємо витворену протягом віків мову дивовижно багату, одну з найбагатших у світі, барвисту, запашну, розмаїту, здатну активно жити і розвиватись, придатну для найскладнішої художньої і наукової творчості. Злочином було б занедбати це неоціненне духовне добро» (Олесь Гончар).*

Сьогодні, згідно зі Статтею № 10 Конституції України «Державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України».

Саме загальнонародна рідна мова є однією з важливих ознак держави та нації. Рівень її розвитку й функціонування відбиває рівень духовного розвитку нації, її культури. Рідна мова – невід’ємна частка Батьківщини кожної людини, її Вітчизни, це «голос свого народу й чарівний інструмент, на звуки якого відгукуються найтонші струни людської душі». Рідна мова – це перше слово, почуте з материнських вуст, це перша колискова пісня, яку чує немовля над колискою, це затишок батьківської хати, веселий гомін дитячого товариства.

Опанування рідної мови, рідного слова починається з раннього дитинства в сім’ї, серед близьких і рідних дитині людей, а вдосконалення її триває у дошкільних закладах, школі й впродовж усього життя.

«Людина, яка втратила свою мову – неповноцінна, вона другорядна в порівнянні з носієм рідної мови. В неї зовсім відмінніша рефлексія і користується вона, за визначенням І.Франка «верхньою» свідомістю. Себто її підсвідомість унаслідок асиміляції загальмована, притуплена (П.Мовчан).

Мова – одне з багатьох див, створених людьми. Вона віддзеркалює душу народу, його історію. Бувають такі випадки, коли навіть звучання рідного слова стає причиною особливого душевного стану, емоційного збудження будь-якої людини. Нині українська мова функціонує як державна мова України й національна мова українського народу.

«Мова є тим чинником, що встановлює «природні» межі нації, при цьому, будучи унікальною системою світобачення й самовираження окремої нації, виступає не лише засобом спілкування, а й дає змогу представникам

цієї спільноти розуміти одне одного на глибинному, підсвідомому рівні»(Л.Мацько).

«Українська мова – це мова не тільки українців, спілкуватися нею мають мешканці України всіх національностей з потреби гуртуватися, з необхідності знаходити порозуміння й ладу в спільному домі» (В.Радчук).

Так сталося в нашій країні мова, тобто мова українського народу, завжди перебуває в коловороті політичних або суспільно-історичних перипетій. Ми вже звикли до мінорної тональності, коли йдеться про долю рідної мови, говоримо й пишемо здебільшого про її страдницький шлях у часі й просторі, розставляючи суто емоційні акценти у визначенні її характеристик. Але ж сучасна українська мова, маючи цілком тривалий період становлення й розвитку, належить до сформованих, розвинених, функціонально й стилістично продуктивних мов світу. Тож проблема не в самій мові, а у свідомості тих, хто нею розмовляє або нехтує з різних причин, доходючи у своєму несприйнятті до безглузлого заперечення автентичності та комунікативної перспективності нашої мови, тобто її прав. З погляду логіки, це – суцільний абсурд, адже немає нічого природнішого шанувати державну мову своєї ж держави, розмовляючи й пишучи нею.

«Доля української мови – то є водночас і доля української держави й нації» (І.Лосєв).

Мова – це історія і сучасність, це кожна людина і народ, це інструмент, який інструмент, який допомагає людині в її практичній щоденній діяльності, тобто є знаряддям спілкування, і водночас – це засіб проникнення в глибини історичної пам'яті народу, це збереження духовних надбань нації для майбутнього.

Українці живуть також у Білорусії, Молдові, Казахстані, Польщі, Чехії, Словаччині, Угорщині, Румунії, Сербії, Хорватії, Канаді, США, Великобританії, країнах Латинської Америки, в Австралії та інших країнах. Українська мова посідає 15-17 місце у світі щодо кількості мовців: нею розмовляє близько 45 млн. людей.

- *«Мова – витвір не окремої людини – вона належить завжди всьому народу. Наступні покоління отримують її від поколінь минулих» (В.Гумбольдт).*
- *«Хто не любить своєї рідної мови, солодких святих звуків свого дитинства, не заслуговує на ім'я людини»(Й.Гейдер).*
- *«Мова зникає не тому, що її не вчать інші, а тому, що нею не говорять ті, хто її знає»(Х.Арце).*

Як захистити українську мову?(7 простих правил):

1. Говори українською

Роби це завжди, особливо в публічних місцях, і ніколи не переходь на іншу мову окрім як у розмові з іноземцями.

2. Налаштуй мову сайтів та техніки

Обери українську мову в налаштуванні електронної пошти, соціальних мереж, мобільного телефону, обирай українську в банкоматах, платіжних терміналах та сайтах.

3. Пиши українською

Завжди пиши українською паперові документи та електронні повідомлення.

4. Шукай українською

Шукай інформацію Google чи Вікіпедії спочатку українською мовою.

5. Спілкуйся українською

6. Підтримай українську культуру та медіа

Купуй книги та пресу українською мовою, дивися кінофільми, дубльовані українською, купуй диски з українською музикою та відвідуй українські фестивалі.

7. Твори український простір

Роби щось від себе, щоб змінити ситуацію на користь української мови на роботі, вдома чи в колі друзів.

«Люби свою мову, плекай і дбай про неї. Це ж дорога твоя спадщина віків і поколінь. Користуйся нею, оберігай її, передай її, збагачену і ще більш розвинену, своїм дітям і онукам, а вони передадуть наступним поколінням»
(М. Шумило).

З Міжнародним днем рідної мови!